

Helsingin yliopiston kirjasto nimeksi uudelle kirjastokokonaisuudelle – Kaisa Sinikara johtajaksi

Yliopiston erillisenä laitoksena 1.1.2010 toimintansa aloittavan uuden kirjastokokonaisuuden nimi on Helsingin yliopiston kirjasto. Uudeksi Helsingin yliopiston kirjastonjohtajaksi on nimetty teologian tohtori Kaisa Sinikara. Kaisa Sinikaralla on lähes parinkymmenen vuoden kokemus kirjastojen johtamis- ja kehittämistehtävistä. Hän on toiminut mm. Helsingin yliopiston opiskelijakirjaston johtajana sekä tieto- ja kirjastopalvelujohtajana yliopiston kirjastopalvelujen koordinoituyksikössä.

Kirjasto- ja tietopalvelutoimikunta järjesti kirjaston nimestä nimikilpailun 30.3.–22.4.2009. Kilpailun kautta saatiin 176 ehdotusta ja kaikkiaan ehdotettiin 135 nimeä. Suosituin nimiehdotus oli Helsingin yliopiston kirjasto (28 ehdottajaa).

Nimi Helsingin yliopiston kirjasto on aiemmin ollut nykyisen Kansalliskirjaston nimenä (1919 – 2006). Kansalliskirjaston valtakunnallisten tehtävien merkittävästi laajentuessa myös nimi muutettiin vastaamaan paremmin kirjaston tehtäviä. Yliopistolain muutoksella kirjaston nimi vahvistettiin Kansalliskirjastoksi 1.8.2006.

Uuteen Helsingin yliopiston kirjastoon kuuluvat keskustakampuksen, Kumpulan, Meilahden ja Viikin kampuskirjastot sekä keskitettyjen palvelujen yksikkö. Kansalliskirjasto jatkaa omana yliopiston erillislaitoksena.

Neljällä kampuksella toimivalla kirjastolla on 1998–2000 -lukuilla rakennetut tilat Kumpulassa, Meilahdessa ja Viikissä. Keskustakampuksen kirjastolle rakennetaan uudet toimitilat Kaisaniemeen (Kaisaniemenkatu 5). Uudisrakennuksen (Kaisa-talon) on määrä valmistua keväällä 2012 ja siihen tulee tilat myös kirjaston keskitetyille palveluille.

Vuoden 2010 alussa aloittava uusi kirjastokokonaisuus on Suomen suurin monitieteellinen kirjasto. Kirjastossa käy vuosittain noin 2 miljoonaa asiakasta ja lainauksia tehdään 2,5 miljoonaa. Kirjasto tarjoaa asiakkailleen laajat painettujen ja elektronisten aineistojen kokoelmat. Painettuja kirjoja ja lehtiä on yhteensä noin 80,7 hyllykilometriä. Lisensoituja elektronisia lehtiä on käytettävissä noin 16 000 ja e-kirjoja 260 000. Kirjaston käyttöoikeus on kaikilla, ja lainaoikeus yli 15-vuotiailla Suomessa asuvilla henkilöillä. Elektroniset aineistot ovat kaikkien asiakkaitten käytettävissä kirjastojen tiloissa ja yliopistolaisille myös yliopiston verkon kautta. Kirjastolla on noin 250 työntekijää ja sen vuosibudjetti on yli 20 miljoonaa euroa.

Lisätietoja: ylikirjastonhoitaja Kaisa Sinikara, email. kaisa.sinikara@helsinki.fi

Tieteellisten kirjastojen yhteistilasto vuodelta 2008 ilmestynyt

Kansalliskirjastossa koottu tieteellisten kirjastojen yhteistilasto on jälleen ilmestynyt. Yhteistilasto otettiin käyttöön vuonna 2003, ja sen vanhimmat tiedot ovat vuodelta 2002. Tiedot kerätään ISO 2789 -standardin mukaisesti paitsi Kansalliskirjastosta ja kaikista muista yliopisto- ja ammattikorkeakoulukirjastoista myös useista erikoiskirjastoista.

Tuorein yhteistilasto kertoo muun muassa, että viime vuonna yliopisto-, ammattikorkeakoulu- ja erikoiskirjastoissa asioi lähes 13,5 miljoonaa kävijää. Tieteellisten kirjastojen yhteenlasketut kirjastoaineistokulut olivat 34,9 miljoonaa euroa ja toimintakulut 151,6 miljoonaa euroa. Asiakkaille varattuja luku- ja työskentelypaikkoja oli noin 18 600 ja työasemia liki 5 000. Toimintaa pyörittämässä oli kaikkiaan noin 2 000 työntekijää (1 900 henkilötyövuotta).

Yhteistilastosta selviää myös, että tieteellisissä kirjastoissa sähköisten aineistojen käyttö on jat-

kanut edelleen voimakasta kasvuaan samaan aikaan kun painetun materiaalin lainausluvut ovat hienoisesti laskeneet.

Sähköisen aineiston suosion kasvu näkyy myös tieteellisten kirjastojen toimintamäärärahoissa, etenkin yliopistokirjastojen budjeteissa, joissa ns. e-aineistojen hankintaan on jo vuodesta 2005 lähtien käytetty enemmän rahaa kuin painettuun materiaaliin. Ammattikorkeakouluissa painettuihin aineistoihin käytettiin vuonna 2008 edelleen huomattavasti enemmän varoja kuin sähköiseen materiaaliin siitä huolimatta, että e-aineiston käyttö on niissä vuodesta 2002 moninkertaistunut.

Yhteistilastot osoitteessa: <https://yhteistilasto.lib.helsinki.fi>

Lisätiedot: Markku Laitinen, Kansalliskirjasto/kirjastoverkkopalvelut, email. markku.laitinen@helsinki.fi

Kansalliskirjasto liittyi World Digital Libraryyn

Kansalliskirjasto on liittynyt Yhdysvaltain Kongressin kirjaston ja muun muassa Unescon yhteistyössä kehittämään World Digital Library -kirjastoon.

Maailman digitaalisen kirjaston tarkoituksena on koota maailman digitoitua kulttuuriperintöä yhteisen käyttöliittymän kautta vapaasti haettavaksi. World Digital Library keskittyy aineistoon, joka palvelee erityisesti koulutuksen ja tutkimuksen tarpeita. Hankkeessa huomioidaan myös kolmannen maailman perinneaineistojen säilytyksen ongelmat, joihin tarjotaan ratkaisua digitoinnista. Esimerkiksi Kongressin kirjasto tukee skannaustudion perustamista Etiopiaan.

Suomalaisista aineistoista Kansalliskirjasto ja Kongressin kirjasto ovat sopimassa vasta myöhemmin. World Digital Libraryssä ovat Suomen, Ruotsin ja Venäjän kansalliskirjastojen lisäksi mukana esimerkiksi Alexandrian kirjasto Egyptistä sekä Kiinan, Irakin ja Israelin kansalliskirjastot. Kansalliskirjasto on aiemmin panostanut digitaalisen aineiston kokoamiseen mm. Kansallinen digitaalinen kirjasto -hankkeessa sekä eurooppalaisessa Europeana -hankkeessa.

Linkkejä:

Europeana, <http://www.europeana.eu/portal/>
World Digital Library, <http://www.wdl.org/en>